

18 במאי 2015

בשנה האחרונה התרבו פיגועי הדריסה בירושלים וביהודה ושומרון. פיגועים אלה, שהינם לעיתים קטלניים, נתמכים על ידי פתח, הם אינם גוררים גינוי של הרשות הפלסטינית והם נתפסים על ידם כחלק מה"התנגדות העממית"

מיקום פיגוע הדריסה בצומת אלון שבות שבגוש עציון
(סוכנות תצפית 14 במאי 2015, צילום דוברות מועצה אזורית שומרון)

כללי

1. ב- 14 במאי 2015 בשעות הצהריים הגיעה מונית נושאת לוחות רישוי ישראליות, בה נהג פלסטיני, לצומת הכניסה ל**ישוב אלון שבות**, שבגוש עציון. המונית, שהגיעה במהירות, סטתה ממסלולה ופגעה בנערים, שעמדו בתחנת ההסעה במקום. כלי הרכב המשיך בנסיעה מהירה ונמלט. ארבעה בני אדם נפצעו, אחד מהם באורח בינוני והשאר באורח קל. סריקות נערכו אחר הדורס באזור העיירה חלחול ובכפרים צפונית לחברון. בשעות הערב נעצר החשוד בדריסה **מחמד ארפאעיה אבו סנינה**, בן 22 מחברון, ששוחרר לפני כשנה מהכלא הישראלי לאחר שריצה עונש מאסר בגין יידי אבנים ונשיאת כלי נשק קר.

מימין: כלי הרכב הדורס (דף הפייסבוק PALDF, 14 במאי 2015). משמאל: זירת פיגוע הדריסה בצומת אלון שבות, שבגוש עציון (דוברות זק"א 14 במאי 2015)

המחבל הדורס מחמד ארפאעיה אבו סנינה (דף הפייסבוק PALDF, 14 במאי 2015)

2. ברשות הפלסטינית לא פורסמה עד כה תגובה רשמית לאירוע. ברשתות חברתיות של חמאס ופתח שיבחו גולשים את הפיגוע. לדף הפייסבוק הרשמי של פתח תחת תמונתו של המחבל הדורס בה נכתב אינפורמטיבית, כי זהו מבצע הפיגוע בצומת עציון, הגיבו גולשים רבים בקריאות עידוד ותמיכה במחבל הדורס. בין התגובות: "גיבור", "שאללה ישמור עליך", "שאללה יגן עליך, יאריך ימיך ויחזק אותך אל מול אויבך", "אללה עמך תבורכנה ידיך" (דף הפייסבוק הרשמי של הפתח, 14 במאי 2015) התגובות נשארו בדף הפייסבוק ולא הוסרו ממנו. בעקבות ידיעה כוזבת, שפורסמה בדף הפייסבוק הרשמי של פתח לפיה אחד הפצועים בפיגוע הדריסה נפטר מפצעיו, פרסמו גולשים תגובות שמחה ועידוד בכללן: "אללה אכבר", "אנשאללה עוד", "לגיהנום ולגורל מר" (דף הפייסבוק הרשמי של הפתח, 14 במאי 2015). גם תגובות אלה לא הוסרו.

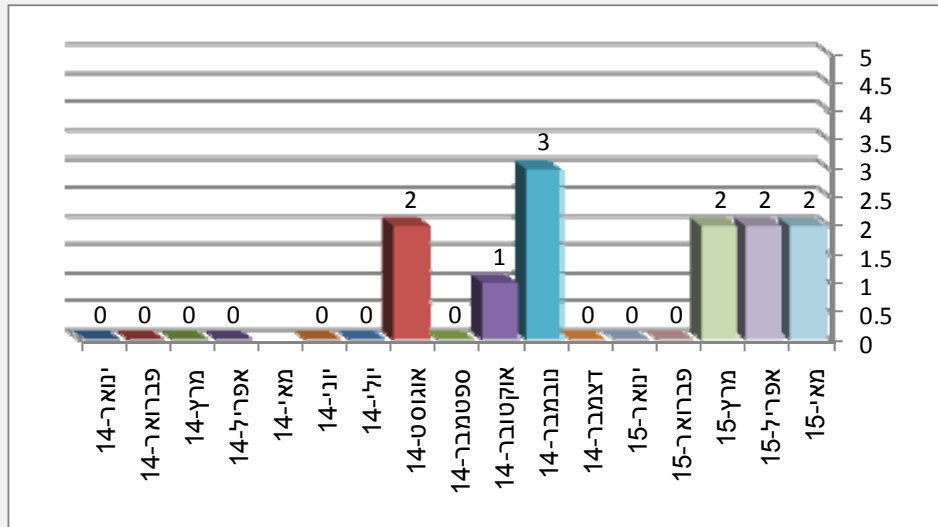
פרסום תמונתו של המחבל, מבצע פיגוע הדריסה, בדף הפייסבוק הרשמי של פתח. בצד התמונה תגובות הגולשים (דף הפייסבוק הרשמי של פתח, 14 במאי 2015)

עלייה בהיקף פיגועי הדריסה

3. בשנה האחרונה חלה עלייה בהיקף פיגועי הדריסה ביהודה, שומרון וירושלים. במסגרת הדפוס המוכר של פיגועים במסגרת מה שמכונה "ההתנגדות העממית". דפוס זה כולל השלכת בקבוקי תבערה, ידוויי אבנים, פיגועי דריסה ודקירה, הוא זה המוצג כ"התנגדות" עממית ונהנה מתמיכת הרשות הפלסטינית ופתח (ראו להלן).

4. מאז תחילת שנת 2015 ועד היום אירעו שישה מקרי דריסה/ניסיונות דריסה בהם נהרג אזרח ונפצעו עשרה בני אדם, שמונה מהם אנשי כוחות הביטחון. שלושה מהמקרים היו בירושלים ושלושה ביהודה ושומרון. העלייה במספר פיגועי הדריסה הינה המשכה של מגמה, שהחלה במחצית השנייה של שנת 2014, במהלכה בוצעו סה"כ 12 פיגועי דריסה, כמחציתם בירושלים (זאת, לעומת שני מקרי דריסה בלבד בשנת 2013).

אירועי דריסה וניסיונות דריסה 2015-2014¹

5. פיגועי הדריסה מבוצעים בדרך כלל על ידי מפגעים בודדים, שאינם משתייכים לאחד מארגוני הטרור (גם אם ארגון זה או אחר מקבל אחריות לפיגוע או משבח אותם). הפיגועים הללו מתבצעים לרוב ביוזמתם של המפגעים. חלק מהמפגעים ריצו בעבר תקופות מאסר בכלא הישראלי אם בשל עבירות ביטחוניות או פליליות. חלקם נושאים תעודות זהות ישראליות. יודגש, כי פיגועים שכאלה אינם מצריכים תכנון מדוקדק או השגת אמצעי לחימה ייעודיים ומבצעהם יכולים להימלט בקלות מזירת האירוע. בדרך כלל מבוצעים פיגועי הדריסה באופן ספונטני באמצעות כלי רכב פרטי או כלי כבד כגון טרקטור או דחפור. ברוב הפיגועים נגרמות פציעות לבני אדם ולעיתים גם אבידות בנפש.

עידוד ביצוע פיגועי דריסה במסגרת "ההתנגדות העממית",

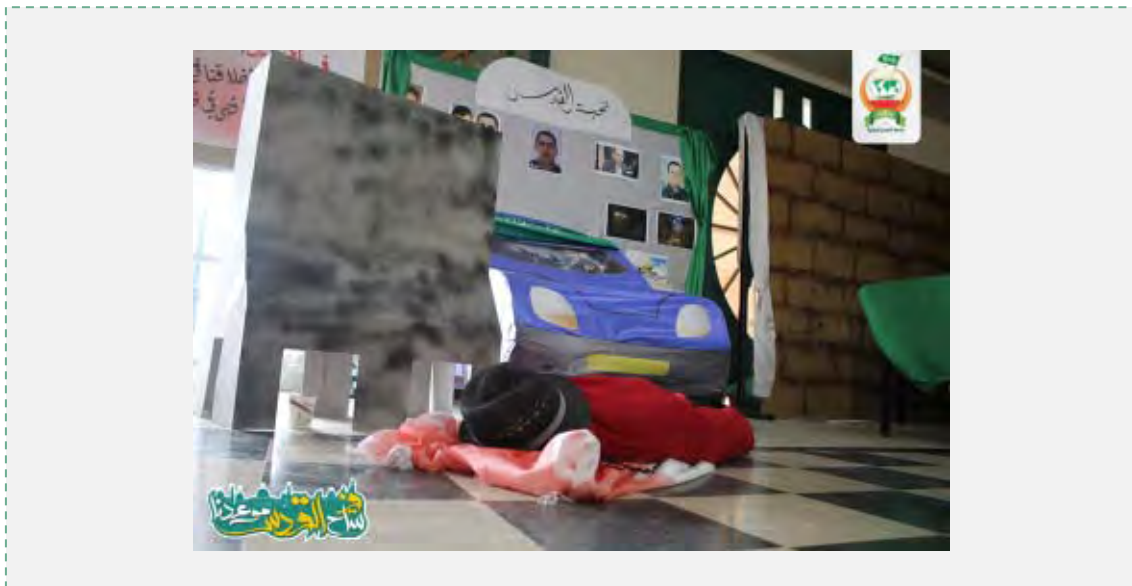
6. פיגועי הדריסה זוכים לתמיכה ועידוד של פתח. גם בכירי הרשות הפלסטינית רואים בהם פעולות לגיטימיות במסגרת מה שמכונה "ההתנגדות העממית" הם נמנעים מלגנות את הפיגועים ומעניקים גיבוי מדיני ומוראלי למבצעים. כמו כן הם שבים ומטילים על ישראל את האחריות למצב ומאשימים אותה בהסלמה. חמאס ושאר ארגוני הטרור מפארים אף הם את מבצעי הפיגועים ואת מעשיהם וקוראים להמשך האלימות והטרור נגד ישראל ולהפיכתם למאבק צבאי במסגרת מה שמכונה ה"אנתיפאדה שלישית". יש לציין, שפעילות אלימה זו מתקיימת למרות פעילות סיכול מתמשכת מצד מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית והמשך התיאום הביטחוני בינם לבין כוחות הביטחון הישראליים.

¹ על פי נתוני שירות הביטחון הכללי.

7. בהתבטאויותיהם הפומביות דואגים בכירי הרשות הפלסטינית ובראשם אבו מאזן לעודד את "ההתנגדות העממית" כך למשל לרגל "יום הנכבה" (15 במאי 2015) פרסם אבו מאזן, ששהה באיטליה, הודעה במהלכה הדגיש, כי **פעולות המחאה הבלתי אלימות נגד הכיבוש תמשכנה.**

8. **אמין מקבול**, מזכיר המועצה המהפכנית של פתח, אמר במהלך ראיון טלפוני שקיים ב-26 באפריל 2015 לערוץ "הנא אלקדס" כי **ההנהגה הפלסטינית תומכת ב"התנגדות העממית" נגד ישראל, ואף פועלת לליבויה.** "אנו מברכים, מעודדים ומחזקים את ידיהם של אחינו בירושלים המתעמתים עם כוחות צה"ל ברחובות ירושלים". לדבריו, ההנהגה הפלסטינית קראה ל"התנגדות עממית" ואף תומכת בעימותים המתקיימים בירושלים ובכל הערים הפלסטיניות נגד ישראל (קדס נט, 26 באפריל 2015).

9. **גם חמאס וגופים המזוהים עימה משבחים את פיגועי הדריסה.** ב-1 במרץ 2015 לדוגמא, חנך הגוש האסלאמי באוניברסיטת אלנג'אח בשכם תערוכה בנושא ירושלים. בתערוכה, הוצגו מייצגים וביניהם **מיצג המדמה פיגוע דריסה** (דף הפייסבוק של הגוש האסלאמי באוניברסיטת אלנג'אח, 1 במרץ 2015; דף הפייסבוק PALDF, 1 במרץ 2015).

מיצג של פיגוע דריסה. ליד כלי הרכב הדורס מוצגת גופת ישראלי ספוגה בדם, מעל המכונית ניתן לראות את תמונותיהם של מבצעי פיגועי דריסה בירושלים בשנה האחרונה (דף הפייסבוק של הגוש האסלאמי באוניברסיטת אלנג'אח, 1 במרץ 2015).

מימין: קריקטורה, שהתפרסמה בדף פייסבוק של חמאס המעודדת פיגועי דריסה נגד חיילי צה"ל (דף הפייסבוק PALDF, 26 באפריל 2015). משמאל: קריקטורה של אומיה גח'א תחת הכותרת "נשק האימה" (פורום PALDF, 11 בנובמבר 2014)

רקע תמונת הפרופיל בדף הפייסבוק של גולש המזוהה עם סיעות הסטודנטים של חמאס ביהודה ושומרון, המדבר בזכות פיגועי הדריסה. בתמונה נכתב "דרוס למען ירושלים"

אירועי דריסה בשנת 2015

בסיס משמר הגבול צפון ירושלים

1. ב-6 במרץ 2015 הגיעה מכונית פרטית לקרבת בסיס משמר הגבול בצפון ירושלים. סמוך לבסיס עלה כלי הרכב על המדרכה, פגע בחמישה בני אדם, ארבעה מהם אנשי כוחות הביטחון, והמשיך בנסיעה. לאחר שנורו לעברו מספר יריות מכיוון הבסיס, ירד הנהג הפוגע מכלי הרכב, כשהוא אוחז בסכין קצבים. המחבל נורה וכוחות משטרה השתלטו עליו. הוא פונה במצב קשה לבית החולים. יצוין, כי סמוך לאותו מקום, בוצע בנובמבר 2014 פיגוע דריסה דומה בו נהרג קצין משמר הגבול ונפצעו 13 בני אדם.

2. המחבל הוא מחמד סלימה, בן 22, תושב שכונת ראס אלעמוד בירושלים, בעל עבר פלילי. על-פי התקשורת הישראלית הוא אינו מוכר לכוחות הביטחון הישראליים כפעיל באחד מארגוני הטרור. לטענת הפלסטינים הוא ביצע את הפיגוע בעקבות דיווחים, ברשתות החברתיות, על פגיעה במתפללים מוסלמים בהר הבית. יום לפני הפיגוע הוא העלה בדף הפייסבוק שלו את תמונתו עטוף בדגל פלסטיין ולצידה הכיתוב: "בקרוב למען אללה והמולדת". לאחר הפיגוע ניתצו רעולי פנים מצבות בבית הקברות היהודי בהר הזיתים, לא הרחק מביתו של מבצע פיגוע הדריסה.

זירת פיגוע הדריסה בירושלים בו נפצעו חמישה בני אדם (סוכנות תצפית, 6 במרץ 2015 צילום: דוד דייאמנט)

ניסיון דריסה בצומת גוש עציון

3. ב-17 במרץ 2015 בוצע ניסיון דריסה של חיילי צה"ל על ידי כלי רכב פלסטיני בצומת גוש עציון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. מאוחר יותר נעצר כלי הרכב החשוד באזור חלחול (סמוך לחברון). הנהג הועבר לחקירה (דובר צה"ל, 17 במרץ 2015).

צומת הגבעה הצרפתית בירושלים

4. ב-16 באפריל 2015, בשעות הערב המאוחרות נפגעו בצומת הגבעה הצרפתית אישה וגבר בשעה שעמדו בתחנת האוטובוס. נהג הרכב הפוגע הגיע בנסיעה מהירה לאזור הגבעה הצרפתית, סטה ממסלולו ופגע בשני האזרחים, שעמדו בתחנה. הגבר נפצע באורח אנוש ונפטר בבית החולים והאישה נפצעה באורח קשה. ההרוג בפיגוע הינו **שלום יוחאי שרקי** בן 25 מירושלים. הנהג הפוגע, שנפצע באורח קל, הוא **ח'אלד קוטינה**, בן 37, מהכפר **ענאתא החדשה**. הוא נעצר ונחקר. מחקירתו עלה החשד, כי המדובר בפיגוע דריסה ולא בתאונת דרכים. מעצרו הוארך והאירוע עדיין נחקר.

פיגוע דריסה בגבעה הצרפתית בירושלים. אדם אחד נהרג ואישה נפצעה באורח קשה. מימין: זירת האירוע.. משמאל: מכוניתו של הדורס (דוברות כבאות והצלה, 16 באפריל 2015)

מחסום משמר הגבול במזרח ירושלים

5. ב-25 באפריל 2015 בערב פגע כלי רכב, שנסע במהירות ב"ציר הכוהנים" במזרח ירושלים (סמוך לא-טור והר הזיתים), בשוטרי **משמר הגבול**. ארבעה שוטרים נפגעו (שוטרת נפצעה באורח בינוני ושלושה שוטרים נפצעו באורח קל). שוטרי המחסום ביצעו ירי לעבר כלי הרכב אולם הוא המשיך בנסיעה. בסריקות שנעשו לאחר מכן אותר כלי הרכב אולם הנהג הפוגע נמלט.

6. בעקבות האירוע התנהלו עימותים בין פלסטינים לבין כוחות הביטחון הישראליים, שכללו יידוי אבנים לעבר אמבולנסים שהגיעו לפנות את הפצועים ולעבר כוחות הביטחון הישראליים. כלי רכבו של ראש עיריית ירושלים נרגם אף הוא באבנים ונזק קל נגרם לכלי הרכב. ב-26 באפריל 2015 לאחר פעילות מודיעינית נעצר חשוד בביצוע הפיגוע, **פאדי מג'די מחמד צאלח** בן 31 **תושב מחנה הפליטים שעפאט**, בעל תעודת זהות ישראלית (משטרת ישראל, 26 באפריל 2015). מחקירתו של המפגע ומכלל הראיות שנאספו בזירת הפיגוע עלה, כי לאחר הפיגוע הוא נטש את כלי הרכב וברח למקום מסתור. למחרת הוא הסגיר את עצמו למשטרת ישראל והועבר לחקירה. בחקירתו עלה כי המדובר בפיגוע מתוכנן מראש שתוכנן להתבצע במספר מקומות כגון שכונת מאה שערים אשדוד או ירושלים. ההחלטה לבצעו בסמוך לגבעה הצרפתית התקבלה בו במקום לאחר שזיהה קבוצת שוטרים במקום (שירות הביטחון הכללי, 12 במאי 2015).

פאדי מג'די מחמד צאלח ממחנה הפליטים שעפאט, שביצע את פיגוע הדריסה (דף הפייסבוק PALDF, 26 באפריל 2015)

ניסיון דריסה באזור חברון

7. ב-9 במאי 2015, במהלך פעילות יזומה, הבחינו שוטרים בכלי רכב שעורר את חשדם. כלי הרכב סירב לבקשתם לעצור, האיץ ופגע בשוטר, שעמד מחוץ לניידת. יום למחרת נעצרו שני תושבי חברון בחשד למעורבות באירוע הדריסה (דף הפייסבוק של משטרת ישראל, 10 במאי 2015).